

Behandles av:	Møtedato:	Utv. Saksnr:
Administrasjonsutvalget	23.11.2016	027/16
Arbeidsmiljøutvalget	17.11.2016	028/16
Bystyret	14.12.2016	157/16
Eldrerådet		
Formannskapet	30.11.2016	111/16
Helse-, kultur- og velferdsutvalget	23.11.2016	048/16
Kontrollutvalget		
Oppvekstutvalget	24.11.2016	032/16
Planutvalget	28.11.2016	085/16

Arkivnr: K1 - 145	Saksbehandler: John Ånon Jonassen	Dok.dato: 07.11.2016
Arkivsaksnr.: 16/2807-1	Tittel: Økonomisjef	

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

Administrasjonens forslag:

1. Rådmannens forslag til årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2018-2020 for drift og investering vedtas.
2. Det opprettes nye stillingshjemler som beskrevet i tabell nr 14 i budsjettforslaget.
3. Rådmannens forslag til gebyrregulativ og betalingssetser 2017 vedtas.
4. Med hjemmel i eiendomskattelovens §§ 2 og 3 skrives det i 2017 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen med skattesats 3 promille. I medhold av eiendomskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 2,5 promille.

Det beregnes ikke bunnfradrag.

I medhold av eiendomskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer fritas for eiendomsskatt:

- Eiendommer tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, og som ikke er organisert som aksjeselskap.
- Eiendommer som er automatisk fredet eller underlagt fredningsvedtak av riksantikvaren.

5. Det tas i 2017 opp kr 15 000 000 i startlån (etableringslån) fra Husbanken.

6. Rådmannen gis fullmakt til å omdisponere inntil kr 5 000 000 fra rammeområde 03 (fordelingsutgifter) til enhetene til dekning av lønnsoppgjør 2017.

7. Ved eventuell likviditetsmessig underdekning gis rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån.

17.11.2016 Behandling i Arbeidsmiljøutvalget

Økonomisjef John Ånon Jonassen orienterte Budsjett- og økonomiplanen.

AMU holdt fokus på organisasjon og ansattes forhold.

AMU støtter behovet for å bygge opp økonomiske reserver for å sikre en buffer for å kunne møte uforutsette svingninger i tjenesteleveringen.

AM- 028/16

Innstilling fra AMU:

1. Rådmannens forslag til årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2018-2020 for drift og investering vedtas.
2. Det opprettes nye stillingshjemler som beskrevet i tabell nr 14 i budsjettforslaget.
3. Rådmannens forslag til gebyrregulativ og betalingssetser 2017 vedtas.
4. Med hjemmel i eiendomskattelovens §§ 2 og 3 skrives det i 2017 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen med skattesats 3 promille. I medhold av eiendomskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 2,5 promille.

Det beregnes ikke bunnfradrag.

I medhold av eiendomskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer fritas for eiendomsskatt:

- Eiendommer tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, og som ikke er organisert som aksjeselskap.
- Eiendommer som er automatisk fredet eller underlagt fredningsvedtak av riksantikvaren.

5. Det tas i 2017 opp kr 15 000 000 i startlån (etableringslån) fra Husbanken.

6. Rådmannen gis fullmakt til å omdisponere inntil kr 5 000 000 fra rammeområde 03 (fordelingsutgifter) til enhetene til dekning av lønnsoppgjør 2017.

7. Ved eventuell likviditetsmessig underdekning gis rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån.

23.11.2016 Behandling i Administrasjonsutvalget

Økonomisjef, økonomirådgiver og organisasjonssjef informerte og svarte på spørsmål.

Hovedtillitsvalgte informerte om at ansatte har tatt imot budsjettet på en god måte, og har gitt

tilbakemelding på at det er mye som er veldig bra. Det er uro blant ansatte i forhold til det som kan komme i alternative budsjetter, og hva det kan medføre om budsjetttrammene blir mindre.

Hovedtillitsvalgte har følgende kommentarer til budsjettet:

- Det er bekymring for at det ikke er satt av nok lønnsmidler under fellesområdet. Det er ikke satt av nok midler til å oppfylle lønnsstrategien for Lillesand kommune, blant annet i forhold til konkurransedyktig lønn og likelønn.
- Det er ønske om å få tilbake midler til seniortiltak.
- Vedr ansettelse av utviklingssjef i treårig engasjement ønsker hovedtillitsvalgte å flytte denne posten til rammeområde 7 Teknisk, alternativt annullere denne posten i tabell 14 og i budsjettet forøvrig. Dette begrunnes med at det i dag eksisterer stillinger under rammeområde 7 som har samme, eller elementer av samme funksjon som det ligger i kortene at denne funksjonen skal ivareta. Fagforeningene reagerer sterkt på dette forslaget da det er mindre enn et halvt år siden to av disse funksjonene var vurdert som overtallige i organisasjonen uten arbeidsoppgaver. Hvis det er politisk ønske om å styrke denne delen av administrasjonen mener fagforeningene at det er helt naturlig at denne stillingen plasseres i teknisk hvor det allerede befinner seg en avdeling med samme eller likelydende oppgaver.

AU- 027/16

Innstilling fra administrasjonsutvalget:

Administrasjonens forslag tas til orientering med følgende merknader fra hovedtillitsvalgte:

- Det er bekymring for at det ikke er satt av nok lønnsmidler under fellesområdet. Det er ikke satt av nok midler til å oppfylle lønnsstrategien for Lillesand kommune, blant annet i forhold til konkurransedyktig lønn og likelønn.
- Det er ønske om å få tilbake midler til seniortiltak.
- Vedr ansettelse av utviklingssjef i treårig engasjement ønsker hovedtillitsvalgte å flytte denne posten til rammeområde 7 Teknisk, alternativt annullere denne posten i tabell 14 og i budsjettet forøvrig.

23.11.2016 Behandling i Helse-, kultur- og velferdsutvalget

Fellesforslag fra Arnt Hellenen (Pp) og Dagny Gevelt (Ap):

HKV-utvalget tar administrasjonens forslag til orientering.

Votering:

Fellesforslag fra Arnt Hellenen (Pp) og Dagny Gevelt (Ap) **vedtas**.

HKV- 048/16

Innstilling fra Helse-, kultur- og velferdsutvalget:

HKV-utvalget tar administrasjonens forslag til orientering.

24.11.2016 Behandling i Oppvekstutvalget

Oversendelsesforslag fremmet av Abel Cecilie Knibe Hanssen (Ap):

Post for Kulturskolen synliggjøres i forhold til drift både i årsmelding og i budsjett

Forslag fra Knut Halvor Holthe Rismyhr (H):

Oppvekstutvalget tar administrasjonens forslag til orientering.
Votering: Knut Halvor Holthe Rismyhr (H) sitt forslag **vedtas**.

OU- 032/16

Innstilling fra oppvekstutvalget:

Oppvekstutvalget tar administrasjonens forslag til orientering.

28.11.2016 Behandling i Planutvalget

Økonomisjef og økonomirådgiver møtte for å besvare spørsmål.

Vedtak: Forslag fra Arne Gulbrandsen Frp vedtas:

Planutvalget tar budsjett og økonomiplan 2017-2020 til foreløpig orientering.

PUV- 085/16

Innstilling fra Planutvalget:

Planutvalget tar budsjett og økonomiplan 2017-2020 til foreløpig orientering.

30.11.2016 Behandling i Formannskapet

Arnt Hellen Pp fikk permisjon fra kl 18.00, og Arne Gulbrandsen Frp møtte som vara i videre behandling av saken. Formannskapet godkjent byttet.

Rådmannen innledet og besvarte spørsmål sammen med kommunalsjefene og økonomisjef.

Forslag fra Abel Cecilie Knibe Hanssen A:

Endringsforslag				
Endring i eiendomsskatt, dvs. reduksjon i inntekt		4 814 224		
Sum reduserte kostnader		3 814 224		
Samlet resultat av inntektsreduksjon og endrede kostnader, dekkes av mindre avsatt til fond.		1 000 000		
Ny beregning av eiendomsskatt; bunnfradrag kr 600.000, sats bolig og fritid på 3,2 promille. Økning grunnet omtakstering 2019 settes til 25 %.		25 120 776		
	Utgift per stk	Sum årsutgift 2017 - videreføres i planperioden	Est. årsutgift øvrig planperiode	Enhet
KOSTNADENDRINGER				
2 nye lærerstillinger LUS (kostnadsøkning)	-700 000	-1 400 000	-1 400 000	Skole
Mobbepbud reduseres fra 50% til 30% stilling	-140 000	-140 000	-140 000	Skole
Øke målrettede tiltak for flerspråklige barn. Tidlig innsats, for barnehage og barneskole 1-4 med 20%	140 000	140 000	140 000	Skole
SMSO Agder tilgodesees med kr 10.000 (kostnadsøkning)	-10 000	-10 000	-10 000	
Ansettelse utviklingsjef stilles i bero. Gis helårseffekt fra 2018.	750 000	750 000	750 000	Rådmann med stab
Ansettelse personalrådgiver stilles i bero. Gis helårseffekt fra 2018	430 000	430 000	737 143	Rådmann med stab
Ansettelse kommunalteknikk stilles i bero. Gis helårseffekt fra 2018	430 000	430 000	737 143	Teknisk
Sektorreduksjon Helse/Kultur	800 000	800 000	800 000	Helse og kultur
Sektorreduksjon teknisk	1 614 224	1 614 224	1 614 224	Teknisk
Sektorreduksjon rådmann og fellesfunksjoner	500 000	500 000	500 000	Rådmann med stab
Reduserte renteutgifter grunnet lavere investeringer på Dovre	700 000	700 000	400 000	Renteutgifter
Sum kostnadsreduksjoner, drift og renter		3 814 224	4 128 510	
Tekstlige endringsforslag som ikke er lagt inn i budsjettabeller				
Det skal ikke lyses ut stillinger under 50%.				
Det kommunale innkjøpsreglementet kommer til ny behandling vår 2017 med formål å legge krav til klimavennlige innkjøp.				
Jevnere fordeling kommunale og private barnehager (fjorårets punkt 10)				
Forslag fra Venstre fra 2016 lavutslippsbiler - gjenta i år.				
Tidligere bemanningsnorm innføres og kommunale barnehagevedtekter endres til (jf.eksakte ordlyd fra BS 16.mars 2016).				
Kommunen søker frisklivsmidler som fremmer at elevene får tilgang skolefrukt og/eller skolemat.				
Administrasjonen bes utrede mulighetene for et bedre legevakt- og ØHD-tilbud for kommunens innbyggere. Forslaget skal ta inn over seg muligheter for å samarbeide med andre aktører vedrørende eksempelvis samordning av lokaler, og samarbeide med andre og ev nye kommuner.				

Forslag fra Signe Ann Jørgensen SV: Budsjett 2016.

Endringer i forhold til AP sitt forslag:

Legger inn ytterligere 2 årsverk lærerstillinger ungdomsskolen-en til høvåg og en til LUS- kr 600.000 (5 mnd)

Ta ut kuttet i helse/kultur- kr 800.000
Styrke kultur med kr 300.000 spesielt tiltak rettet mot barn/ungdom
Totalt kr 1,7 mill

Inndekning:
Ta ut hele mobbeombudet kr 200.000
Redusere avsetning fond kr 1,5 mill

Forslag fra Einar Holmer Hoven H pva H, Frp, Pp og KrF:

Driftsbudsjett

Endringer på ramme. Se regneark.

- Rådmann stab bevilges 37,5 millioner. Det er en økning med 3 141 000 fra fjorårets bevilgning (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **1 mill**).
- Helse og kultur bevilges 295,5 millioner. Det er en økning med 63 050 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **6, mill**).
- Teknisk bevilges 77,6 millioner. Det er en økning med 734 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **3,5 mill**).
- Skole og PPT bevilges 132,3 millioner. Det er en økning med 4 095 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **1, mill**).
- Barnehage bevilges 95,3 mill. Det er en økning med 4 586 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **1 mill**).
- Renteeffekt av utsatte investeringer **700 000**.
- Vi reduserer fond med **2,8 mill**, fra 6 mill til 3,2 mill

Tekstdel

- Følgende stillinger som Rådmannen har foreslått, ønskes ikke opprettet:
 - o Rådgiver personal, 1 stilling
 - o Kommunepsykolog, 1 stilling
 - o NAV flyktringer, 1,5 stillinger
 - o Kommunalteknikk, 1 stilling
 - o Byggesaksbehandler, 1 stilling
- Eiendomsskatten settes ned fra 2,5 til 2 promille.
- Bunnfradrag innføres med 800 000 kroner
- Økte skatteinntekter skal i sin helhet på fond.
- Økte utbytter skal i sin helhet på fond.
- Følgende skal prioriteres innenfor gitt ramme:
 - o Bevilgning til Kirkekontoret økes med 150 000 kroner.
 - o 9. klassene bevilges 5000 kroner hver til Polen ved søknad
- Følgende skal gjennomføres/bevilges uavhengig av reduksjon i rammen
 - o Bemanningsnormen i barnehagen skal bestå
 - o Bevilgninger til UNG, PUSH og MOT skal ikke røres
- Det er ønskelig at rådmannen kommer med en gjennomgang av hvordan områdene vil håndtere reduksjonene i formannskapetets februar møte.

Investeringsbudsjett

Investeringer som er endret fra opprinnelig forslag, er merket med rødt.

Hva	Administrasjonen	Vårt forslag	2018	2019	2020
Administrative prosjekter	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Havn	2 200 000	2 200 000	5 400 000	5 400 000	3 660 000
IKT - hovedprosjekt	8 270 000	8 270 000	3 960 000	3 960 000	3 660 000
Varslingsanlegg skole	2 000 000				
Tekniske hjelpemidler	200 000	200 000	200 000	200 000	2 000 000
Fiskebrygga	430 000	430 000			
Kommunale boliger/flyktninger	9 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Møglestu gård	100 000	100 000			
EBE - hovedprosjekt	20 000 000	18 000 000	18 000 000	18 000 000	18 000 000
Gymsal Tingsaker					7 500 000
Bransikring trehusmiljø	1 350 000	1 350 000			
Ny båt i skjærgården	7 600 000	7 600 000			
VA-hovedprosjekt	41 750 000	34 800 000	74 600 000	39 500 000	32 100 000
MDS-hovedprosjekt	6 900 000	5 900 000	6 750 000	5 550 000	4 050 000
Fiber/bredbånd	3 000 000	3 000 000	3 000 000	1 000 000	1 000 000
Fossbekk mur	1 000 000	800 000			
Microfilmscanner	200 000	200 000			
Nytt kjøleanlegg gravkapell	200 000	200 000			
Omsorgsboliger Dovre	45 000 000	5 000 000	67 000 000		
Vurdering av Dovreheimen	700 000				
Utvidelse av LUS	3 500 000	1 000 000	18 000 000	11 000 000	11 000 000
Utvidelse av Borkedalen	4 400 000	1 500 000	22 000 000	13 600 000	13 600 000
Rundkjøring Storemyr	3 000 000	3 000 000			
Sekkebekk	3 000 000	3 000 000			
Turnhall			11 800 000		
SUM	164 800 000	105 550 000	239 710 000	107 210 000	105 570 000

Votering:

Forslag fra Jørgensen SV **falt** med 10 mot 1 stemme.

Flertallet var: Thomassen H, Manouchehri H, Holmer-Hoven H, Gauslaa H, J Lossius KrF, I Lossius Frp, Gulbrandsen Frp, Knibe Hanssen A, Engemyr A, Kylland Sp.

Mindretallet var: Jørgensen SV.

Forslag fra Knibe Hanssen A **falt** med 8 mot 3 stemmer.

Flertallet var: Thomassen H, Manouchehri H, Holmer-Hoven H, Gauslaa H, J Lossius KrF, I Lossius Frp, Gulbrandsen Frp, Jørgensen SV.

Mindretallet var: Knibe Hanssen A, Engemyr A, Kylland Sp.

Vedtak med 7 mot 4 stemmer: Forslag fra Holmer-Hoven H vedtas:

Flertallet var: Thomassen H, Manouchehri H, Holmer-Hoven H, Gauslaa H, J Lossius KrF, I Lossius Frp, Gulbrandsen Frp, .

Mindretallet var: Knibe Hanssen A, Engemyr A, Kylland Sp, Jørgensen SV

FS- 111/16

Innstilling fra formannskapet er dermed:

Forslag fra Einar Holmer Hoven H pva H, Frp, Pp og KrF vedtas.

Rådmannens forslag til årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2018-2020 for drift og investering vedtas, med endringer som fremkommer i forslaget.

Driftsbudsjett

Endringer på ramme. Se regneark.

- Rådmann stab bevilges 37,5 millioner. Det er en økning med 3 141 000 fra fjorårets bevilgning (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **1 mill.**)
- Helse og kultur bevilges 295,5 millioner. Det er en økning med 63 050 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **6 mill.**)
- Teknisk bevilges 77,6 millioner. Det er en økning med 734 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **3,5 mill.**)
- Skole og PPT bevilges 132,3 millioner. Det er en økning med 4 095 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **1 mill.**)
- Barnehage bevilges 95,3 mill. Det er en økning med 4 586 000 fra fjorårets bevilgning. (tilsvarende en reduksjon i Rådmannens forslag på **1 mill.**)
- Renteeffekt av utsatte investeringer **700 000.**
- Vi reduserer fond med **2,8 mill.** fra 6 mill til 3,2 mill

Tekstdel

- Følgende stillinger som Rådmannen har foreslått, ønskes ikke opprettet:
 - o Rådgiver personal, 1 stilling
 - o Kommunepsykolog, 1 stilling
 - o NAV flyktringer, 1,5 stillinger
 - o Kommunalteknikk, 1 stilling
 - o Byggesaksbehandler, 1 stilling
- Eiendomsskatten settes ned fra 2,5 til 2 promille.
- Bunnfradrag innføres med 800 000 kroner
- Økte skatteinntekter skal i sin helhet på fond.
- Økte utbytter skal i sin helhet på fond.
- Følgende skal prioriteres innenfor gitt ramme:
 - o Bevilgning til Kirkekortoret økes med 150 000 kroner.
 - o 9. klassene bevilges 5000 kroner hver til Polen ved søknad
- Følgende skal gjennomføres/bevilges uavhengig av reduksjon i rammen
 - o Bemanningsnormen i barnehagen skal bestå
 - o Bevilgninger til UNG, PUSH og MOT skal ikke røres
- Det er ønskelig at rådmannen kommer med en gjennomgang av hvordan områdene vil håndtere reduksjonene i formannskapetets februar møte.

Investeringsbudsjett

Investeringer som er endret fra opprinnelig forslag, er merket med rodt.

Hva	Administrasjonen	Vårt forslag	2018	2019	2020
Administrative prosjekter	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Havn	2 200 000	2 200 000	5 400 000	5 400 000	3 660 000
IKT - hovedprosjekt	8 270 000	8 270 000	3 960 000	3 960 000	3 660 000
Vanlingsanlegg skole	2 000 000				
Tekniske hjelpemidler	200 000	200 000	200 000	200 000	2 000 000
Fiskebrygga	430 000	430 000			
Kommunale boliger/flyktringer	9 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Meglestu gård	100 000	100 000			
EBE - hovedprosjekt	20 000 000	18 000 000	18 000 000	18 000 000	18 000 000
Gymsal Tingsaker					7 500 000
Brannsikring trehusmiljø	1 350 000	1 350 000			
Ny båt i skjærgården	7 600 000	7 600 000			
VA-hovedprosjekt	41 750 000	34 800 000	74 600 000	39 500 000	32 100 000
MDS-hovedprosjekt	6 900 000	5 900 000	6 750 000	5 550 000	4 050 000
Fiber/bredbånd	3 000 000	3 000 000	3 000 000	1 000 000	1 000 000
Fostebekk mur	1 000 000	800 000			
Microfilmscanner	200 000	200 000			
Nytt kjoleanlegg gravkapell	200 000	200 000			
Omsorgsboliger Dovre	45 000 000	5 000 000	67 000 000		
Vurdering av Dovreheimen	700 000				
Utvidelse av LUS	3 500 000	1 000 000	18 000 000	11 000 000	11 000 000
Utvidelse av Borkedalén	4 400 000	1 500 000	22 000 000	13 600 000	13 600 000
Rundkjøring Storemyr	3 000 000	3 000 000			
Sekkebekk	3 000 000	3 000 000			
Turnhall			11 800 000		
SUM	164 800 000	105 550 000	239 710 000	107 210 000	105 570 000

Saksopplysninger:**Saksdokumenter:**

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan 2017-2020

Rådmannens forslag til gebyrregulativ og betalingssetter 2017

Kontrollutvalgets innstilling til budsjett 2017 for kontroll- og tilsynsvirksomheten i Lillesand kommune

Vurdering:**Konklusjon:****Saksdokumenter:**

Forslag til gebyrregulativ 2017 med vedlegg

Saksutskrift sak 21-16

Saksprotokoll KU-LIL, 19092016, Sak 21-16, Budsjett for kontroll og tilsyn 2017 - Lillesand kommune

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan 2017-2020